

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: **A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szakszervezetének Hivatalos Közlönye** Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L. **Megjelenik minden hó 1-én** Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.
 (volt Magyar-utca) — Telefon 484.

A kapitalizmus bérpolitikája

A romániai munkásosztály súlyos kétségek között gyötrődik. A gazdasági helyzet nemhogy javulna, ellenkezőleg: állandóan rosszabbodik. A tőkeerős vállalatok is nagymértékben leépítik a munkáslétszámot és az a szomorú kilátás, hogy rövid időn belül a romániai ipar termelő-folyamata teljesen megáll.

E katasztrófa előrelátható bekövetkezésének elkerülése képezi legnagyobb gondját szakszervezeteinknek. Sajnos, e kérdésben a kormány könnyelmű és konok nemtörődömséget tanúsít. És vele együtt a kapitalisták is. E katasztrófa okainak kutatása képezi még mindig köldöknéző elmélyedésüket, holott mi már megállapítottuk — és nem is egyszer — azt, hogy a romániai gazdasági válság oka: a fogyasztó tömegek fogyasztóképtelensége. Fogyasztási válság van Romániában, a fogyasztótömegek elszegényedése minden gazdasági nyomorúság oka. Ezt a megállapításunkat a kapitalista körök a legutóbbi időkig tagadták, végül a munkáltató szövetség is kénytelen beismerni megállapításunk helyességét és ugyancsak azon siránkozik, azért nem lehet termelni, mert a termelt áruknak nincs fogyasztója.

A sajnós csak az, hogy e megállapítás tanulságait nem akarják a munkáltatók tudomásul venni. Nyilvánvaló, ha a gazdasági válságot a tömegek fogyasztóképtelensége idézi elő, úgy a tömegeket fogyasztóképesé kell tenni. Ez pedig úgy érhető el, ha a vállalatok szakítanak eddigi bérpolitikájukkal, amely arra irányult: a béreket állandóan csökkenteni, vagyis a szegénységet még inkább fokozni s e helyett a kapitalisták áttérnek egy olyan reális bérpolitikára, mely a tömegek fogyasztását lehetővé teszi, sőt fokozatosan emeli.

A kapitalizmusnak Romániában is szakítania kell azzal a reakciós szellemmel, amely eddig átszölte ezt a rendszert. Be kell látniok a romániai kapitalistáknak is, hogy keservesen megbosszulja magát ez az avult rendszer. A kapitalista-rendszer kénytelen-kelletlen rá kellett térjen a bérpolitikának egy új ösvényére, mely a dolgozók életstandardjának emelésével igyekszik áthidalni a kapitalista termelésben rejlő ellentmondásokat. A külföldi kapitalisták ezt az új bérpolitikát követik, emelik a dolgozók fogyasztóképtelenségét, hogy ezáltal megindítható legyen a termelés körforgása.

Ez persze nem jelenti a szocialista szempontból a kizsákmányolás megszűntét. De jelenti mégis a megélhetés megjavulását, jelenti azt, hogy a dolgozók valóban pótolhatják a kulturember által követelt szükségleteket, melyeket háború és kapitalizmus pusztításai miatt nélkülözni kénytelenek. És ez elsősorban a kapitalizmus javát szolgálja, mert a termelt cikkeknek megteremtik a fogyasztóját is.

A romániai kapitalisták ennek ellenkezőjét cselekszik. Minden kínálkozó alkalmat megragadnak arra, hogy a munkásság nyomorát fokozzák. Különösen a bérpolitikájuk irányul erre. Mentől kevesebb bért fizetni, ez a fejetetejére állított logikájuk. Ez bosszulja meg magát, nemcsak a munkásságon és nemcsak a kapitalistán, de egész közéletünkben.

És mert ez a helyzet, a kormánynak lenne kötelessége e kérdésbe beavatkozni, mert a gazdasági válság az ország helyzetét is gyökeréig rázkódtatja meg. Az ország lüktető ereje is a munka nyomán támad. Ha állnak a gyárak, ha a munkanélküliek ezrei és tízezrei van-

Meghívó

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége folyó évi szeptember hó 15., 16. és 17-én Bucureștiben tartja

V-ik rendes küldöttközgyűlését,

melyre a szövetséghez tartozó összes helyicsoportok tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés ideiglenes napirendje:

1. A vezetőség jelentése:
  - a) titkári jelentés;
  - b) felügyelőbizottság jelentése;
  - c) a jelentés feletti vita;
  - d) a felmentvény feletti határozat.
2. Új vezetőség és felügyelőbizottság választása.
3. Hetijárulék és segélyek feletti határozathozatal.
4. A munkásság gazdasági helyzete és a szövetség jövő feladatai.
5. Az alapszabályok módosítása.
6. Indítványok feletti határozathozatalok.

FIGYELMEZTETÉS! A közgyűlés és a küldöttek választása tekintetében alapszabályaink 23. § a irányadó, melynek idevonatkozó részét alább közöljük:

a) A közgyűlés áll: a szakszervezetek közgyűlései által választott küldöttekből, a központi vezetőség és a felügyelőbizottság tagjaiból, a központi és kerületi titkárokból.

Minden csatlakozott szakszervezet jogosult a kongresszusra küldeni: 100 tagig 1 küldöttet, 300 tagig 2 küldöttet és minden további 30 tag után még 1-1 küldöttet. Oly csoportok, melyek több küldöttre vannak jogosítva, mandátumaikat egy küldöttre is átruházhatják, de háromnál több megbízással egy küldött sem bírhat.

Minden szakszervezet annyi szavazattal bír, ahány küldött választására jogosítva van. A küldöttek számát azon tagok száma határozza meg, akik után a közgyűlés egybehívása előtti három hónapban a járulékok a központba beküldettek. Oly szakszervezet, mely a kongresszus előtti három hónapban nem teljesítette kötelességét a szövetséggel szemben, nem képviselheti magát a közgyűlésen.

b) A közgyűlés határozatképes, ha a megjelent küldöttek a szövetségi tagok kétharmadrészét képviselik. Ha a közgyűlés nem határozatképes, úgy legkevesebb hat hónap múlva újra összehívandó s ez esetben a megjelentek számára való tekintet nélkül jogerős határozatokat hoz.

c) Szavazati joggal bírnak a kifogástalanul ki-

állított mandátummal felruházott összes szakszervezeti kiküldöttek. Mindenki annyi szavazattal bír, ahány mandátuma van. A központi vezetőség, a felügyelőbizottság tagjai és a szövetség központi és kerületi titkárai egy-egy szavazattal bírnak, azonban a felmentvény tárgyában hozandó határozathozatalnál nem szavazhatnak.

d) A határozatok szótöbbséggel hozatnak. A szavazás kézfelmeléssel vagy — a küldöttek egyharmadának kívánságára — titkos szavazással történik.

Fontosabb határozatok hozatalánál — ha a központi vezetőség vagy a küldöttek egyharmada ezt kéri — az elnök köteles elrendelni a tagok száma szerinti szavazást, mely esetben minden küldöttnek annyi szavazata van, ahány tagot képvisel.

e) Indítványokat a közgyűlés elé nyújthat mindenki csatlakozott szakszervezet azzal a feltétellel, hogy azokat legalább 14 nappal a közgyűlés megtartása előtt a központi vezetőségnek beterjeszti. A közgyűlés folyamán tett indítványok csak az esetben bocsáthatók tárgyalás alá, ha a küldöttek legalább egynegyed részének aláírásával vannak ellátva.

f) Az ügyrendet a közgyűlés maga állapítja meg. A közgyűlés jegyzőkönyvét az elnök és egy jegyző írja alá és külön erre a célra választott két közgyűlési tag hitelesíti.

g) A kongresszusi küldöttek költségeit teljes egészében az illető szakszervezetek viselik.

A központi vezetőség.

nak kenyér nélkül, ezt az állam is megérzi. A termelés tehát elsőfontosságú államérdek is. Ezért nem szabad a kormánynak e kérdéssel szemben olyan tehetetlenül állania. Minden erejét, hatalmát latba kell vetnie, hogy az országban meginduljon a termelés és hogy a munkásság a megélhetésnek megfelelő bérekhez jusson. Be kell vezetni törvényesen, *a minimális béreket!* Biztosítani kell a munkásságot arról a minimális keresetről, mely legelőször megélhetéséhez szükséges. Ha ez megtörténik, fokozatosan szűnik majd meg a fogyasztás válsága és ezzel együtt az a gazdasági válság is, mely a munkásságot éppen úgy sújtja, mint amennyi értékvesztést jelent az országnak.

A szakszervezet és a politika

Nagyon sok szakszervezeti tag még mindig távol tartja magát a politikai mozgalmaktól, nem érzi szükségét, hogy pártszervezetének is tagja legyen. Ez a felfogás még a régi rendszer nevelésének káros maradványa, amellyel szakítani a legfőbb ideje volna. Hogy a politikai mozgalom milyen fontossággal bír a munkásmozgalomra, ennek példáját adták az angol választások.

Ismeretes szaktársaink előtt, hogy Angliában a legutóbb megtartott választások alkalmából a Munkáspárt került kormányra, mint Anglia egyik legnagyobb politikai pártja. Ezt a győzelmet elősegítette az angol szakszervezetek

támogatása. A gazdasági kérdések ugyanis olyan szorosan kapcsolódnak egybe a politikával, hogy elválasztani őket nem lehet. Egy politikai párt olyan gazdasági politikát folytat, amely osztályérdekeinek a legmegfelelőbb, s az államhatalom birtokában különösen elősegítheti gazdasági érdekeinek előbbrevitelét.

Angliában is az utóbbi években felvetődtek olyan gazdasági problémák, akár csak nálunk. Ott is van munkanélküliség, van gazdasági pangás. A reakciós kormány semmit sem tett a munkásosztály érdekében, hanem hagyta a dolgokat az összeomlás felé haladni, hogy a maga osztályérdekeit fenntarthassa. A munkásság gazdasági szervei, amelyek egyébként is a legteljesebb kölcsönösségi viszonyban állanak a politikai párttal, meggyőződtek arról, hogy polgári kormánytól nem várhatnak helyzetjavulást és összefogtak a párttal, hogy ezt segítsék diadalra. Ez meg is történt és meg is lett az eredménye.

A szakszervezetek támogatása oda vezetett, hogy úgy a kormányban, mint a parlamentben igen sok szakszervezeti vezető foglal helyet. Tehát olyan egyének, akik tudják, hogyan és miként kell a gazdasági kérdéseket a munkásság javára megoldani. És meg is fogják oldani.

Ez a példa követésre kell találjon a mi szaktársainknál is. Meg kell érteniük, nem elég a szakszervezet tagjának lenni, hanem kötelesség a párt tagjává is lenni és ezúton a munkásosztályt a politikai hatalom birtokába is segíteni.

Ujabb katasztrófa sújtotta a resicai munkásokat

Tömeges elbocsátás munkalány miatt

Minden nap, amely ráköszönt a románai munkásosztályra, a gyötrődő félelem és borzalom napja. Minden nap a kenyértelenség katasztrófájával fenyegeti azokat a keveseket is, akik eddig még dolgoztak. A gazdasági válságnak elkeresztelt szörny kiméletlenül szedi áldozatait. Mindig elragad tömegeket a gépek mellől, hogy azután a nincstelenség halálingoványába hurcolja. És mi hiába figyelmeztetjük a kormányt, hogy törődjék már a gazdasági válság kérdésével is és ha éjjel-nappal gyártja a törvényeket, ezek között legyen már az is, amit állandóan követelünk: az állami munkanélküli segély törvénye is.

Képviselőink azonban hiába követelődnek a parlamentben és mi hiába a parlamenten kívül küldöttségekkel és memorandumokkal. Igéreteknél egyéb nem történik sem a gazdasági konszolidáció, sem pedig a munkanélküli segély bevezetése terén. És amíg a kormány egyéb „dolgozatokkal” elfoglalva hagyja a napokat egymásután tovatűnni, addig a tovatűnő napok áldozatai állandó növekedésben vannak. Legujabban a Resica-Művek gyarapították az elbocsátottak számát csaknem háromezerral.

Kétségtelen, hogy a gazdasági válságot mesterségesen növelik a liberális vállalatok. És az is bizonyos, hogy ezt minden felelősségrevonás nélkül tehetik, mert mint mondtuk, a kormány mitsém törődik az egész ügygel.

Tegyük föl, hogy igaz lenne — mi ugyan tagadjuk —, amit Madgearu mondott a nála járt resicai küldöttségnek, hogy „a kormány nem avatkozhatik bele a kapitalisták ügyébe”, még akkor is van módja éppen a Resica-Műveknél megakadályozni a munkáselejtést azzal, hogy munkát ad a Resica-Műveknek.

Közismert tény, hogy a CFR. műhelyei azért nem tudnak intenzívebben termelni, mert anyaghiányban szenvednek. Köztudomású az is, hogy e műhelyek a vasanyagot például vaskereskedőnél veszik. Tudni kell azt is, hogy a régi időkben éppen a Resica-Művek voltak a vasut anyagszállítói és hozzá kell tennünk, hogy kitűnő anyagot szállítottak. Elégé logikus tehát, ha azt követeljük, hogy ha a CFR-t rendbe akarják hozni, intenzív termelést kell lehetővé tenni, ennek eléréséhez anyag kell, az anyagot pedig a Resica-Műveknél kell megrendelni. Ez lehetővé teszi, hogy a resicai üzemek is dolgozhatnak, a vasut is dolgozhat. Egyszerű dolog ez, csak meg kell valósítani, miniszter urak!

Az utóbbi időben a Resica-Műveknél nagymérvű szabadságolások történtek és igen sok osztályban megrövidített munkaidő lett bevezetve. Az igazgatóság azonban, mert a fenti alapon a munkásság szerzett jogainak folytonossága megmaradt, hogy ettől is megfoszthassa a munkás-ságot, közülük kétezret véglegesen elbocsátott, ami azt jelenti, hogy a szerzett jogokat: nyugdíjat, fa- és lakáspénzt, családi pótlékot, fizetett szabadságot elvesztik. De ugyanakkor — és ez jellemző a liberális vállalat titkos céljára — a főtisztviselők számát növelik, sőt ezeknek a részére milliókat érő villákat és lakóházakat építenek.

Az elbocsátás hatalmas elkeseredést váltott ki érthetően a munkásság között, melynek egy küldöttsége jelent meg Madgearu miniszter előtt, aki válaszában kijelentette, hogy az államnak valóban nagy tartozása van a Resica-Műveknél, ezt azonban rövidesen kifizetik, új rendelkezéseket adnak fel és a gyár kénytelen lesz az elbocsátott munkásokat visszafogadni. A parlamentben Jumanca elvtárs intézett ez ügyben interpellációt a kormányhoz.

Újól fog felhívjuk a kormány figyelmét, ne nézze tétlenül a románai munkásság kétségbeejtő helyzetét, hanem tegyen intézkedéseket a gazdasági válság megszüntetésére.

Zárolás

Bérmozgalom miatt zárolva van: Dicsőszentmárton, Zernest, Nadrág és Ferdinánd. Lapzártakor értesülünk, hogy a szatmári Unio-vagongyárban mintegy nyolcszázan sztrájkba léptek. Öntudatos szervezett munkások nem vállaltak munkát e helyeken.

A munkaszerződésről szóló törvény

II. FEJEZET

Az egyéni munkaszerződés hatályai

A) A munkaadó kötelezettségei

45. cikk. A munkaadó köteles a kikötött bért megfizetni.

Köteles hasonlóképpen ellenkező megállapodások vagy szokások hiányában az alkalmazottnak rendelkezésére bocsátani a vállalt munka vagy szolgálat szolgáltatásához szükséges összes eszközöket, biztosítván részére a lehetőséget, hogy normálisan dolgozhassék.

46. cikk. A munkaadó által az alkalmazott anyagának vagy munkaeszközeinek visszatartása, kivéve azt az esetet, amidőn ez adósa az előbbinek azok árával, az alkalmazottnak kártérítésre ad jogot, az anyagoknak és eszközöknek természetben való visszatérítésén vagy azoknak más hasonló természetűvel és minőségűvel való helyettesítésén kívül.

47. cikk. A munkaadó nem felelős az alkalmazott tulajdonát képező anyagok vagy munkaeszközök megőrzéséért csak akkor, ha bebizonyítást nyer, hogy azok elveszte, megrongálása, vagy megsemmisülése a munkaadó személyes, vagy azok őrzésével általa megbízott személyek hibájából származott.

48. cikk. A munkaadó köteles gondoskodni, hogy a munka végzése ne okozzon valamely sérelmet az alkalmazott egészségének, biztonságának vagy erkölcsének.

Ugyanazon kötelezettség terheli a munkaadót az alkalmazottal szemben, midőn arra kötelezte magát, hogy azt lakással és ételmezéssel ellátja.

Mindkét esetben a munkaadó köteles alkalmazkodni a biztonsági és egészségügyi előírásokhoz.

49. cikk. A munkaadó köteles még az alkalmazottnak évente pihenési szabadságot engedélyezni a következő szabályok szerint:

Az ugyanazon vállalatnál megszakítás nélkül eltöltött 1—3 évi szolgálattal bíró alkalmazott 7 napi szabadságban részesül.

3—5 évi szolgálattal 10 napi szabadságban.

5—10 évi szolgálattal 14 napi szabadságban.

E szolgálati időn felül minden további év után még egy nap szabadság jár, amely azonban semmi esetben sem haladhat meg 30 napot.

A fentebb megállapított szabadságok nem szállíthatók le vagy nem törölhetők el a felek megegyezésével.

E szabadságidők minimálisaknak tekintendők.

A szabadságok azon ipari vagy kereskedelmi vállalatok által, amelyek legalább is 10 alkalmazottat foglalkoztatnak, sorozatonként adandók, úgy, hogy a vállalat normális működése ne szenvedjen.

A szabadság egész idejére az alkalmazottnak az utolsó három hónapban kapott közpénzrel egyenlő díjazás jár az összes járulékokkal, a szabadság napjainak arányában.

50. cikk. A munkaadó, aki nem engedélyezi alkalmazottjának a fentebb meghatározott törvényes szabadságot, köteles lesz ennek a szabadság egész idejére járó összeg kétszeresével egyenlő kártérítést fizetni.

Az alkalmazott, aki a törvényes szabadság idejére más vállalkozóhoz áll be, jogvesztettnek tekintendő, köteles lévén visszatéríteni a munkaadónak a szabadság egész idejére felvett összegeket; elveszti a szabadsághoz való jogát a következő évre is.

B) Az alkalmazott kötelezettségei

51. cikk. Az alkalmazott köteles:

a) Elvégezni gondosan a rábizott munkát, alkalmazkodni a szerződéshez, a munkaadó, vagy képviselői intézkedéseire és utasításaihoz;

b) alkalmazkodni a vállalatnál megállapított rend és fegyelmi rendelkezésekhez;

c) nem tenni semmit, ami a vállalat, a személyzet és az anyag biztonságát veszélyeztetné és megőrizni a vállalkozó gyártási, beszerzési, vagy vevőkörüli titkát.

52. cikk. Az alkalmazottnak személyesen kell szolgáltatnia a munkát, vagy szolgálatot, amelyre magát kötelezte, kivéve, ha a szerződés megengedi, hogy a munka más feltételek mellett szolgáltatassék.

Ez utóbbi esetben, aki az alkalmazottat helyettesíti, kell, hogy a munkaadó által kifeje-

zetten, vagy hallgatólagosan a munkára bocsátassék.

Ellenkező megállapodás hiányában az így megengedett helyettes a helyettesítettnek az egyéni szerződésből eredő összes jogaiba és kötelezettségeibe lép a helyettesítés egész tartamára.

53. cikk. Az alkalmazott felelős:

a) Az anyagok és szerszámok megrongálásáért, elveszéséért és megsemmisüléséért, amelyek hibájából, vagy hanyagságából származnának;

b) a munka végzésében való szándékos késedelmekért;

c) a szándékosan rossz készítésért, vagy hibájából való veszteségért;

d) a fel nem használt nyersanyag és a rábizott tárgyak jó állapotban való visszaadásáért.

54. cikk. Az elvégzett munka beszolgáltatásával az alkalmazott fel van mentve minden kötelezettség alól azon pillanattól fogva, amelyben a munkaadó megkapta, vagy átvette a munkát fenntartás nélkül, kivéttük a rejtett hibák esete és az, amidőn az alkalmazott csálási fondorlattal megakadályozta a megbizonyosodást.

55. cikk. A veszteségek, melyeket a gyártott anyag szenvedhetne, nem róhatók ellenkező megállapodás hiányában az alkalmazott terhére, csak ha azok felülhaladják a rendes veszteségek középértékét, megállapítva a termelési ág szokott módján.

56. cikk. Az egyéni munkaszerződésben nem köthető ki büntetőjogi szankció a szerződéses kötelezettségek nem teljesítése miatt.

A műhelyszabályzatban megállapított fegyelmi és a munka végzésének rendjére vonatkozó rendelkezések be nem tartása esetén a munkaadó a hibás alkalmazottal szemben bírságot alkalmazhat, amely nem lehet nagyobb egy napi bér tízedrészénél, a bírságok összege pedig nem lehet nagyobb minden egyes fizetés egytizedénél.

E bírságok sohasem szolgálhatnak a munkaadó javára, azok eredménye szociális, nevelő, higiénikus stb. célra lévén felhasználandók, a vállalat alkalmazottainak javára, a műhelyszabályzatban megállapított szabályok szerint.

Bármely ellenkező megállapodás semmis.

57. cikk. Minden vállalatnak egy külön könyvének kell lennie, amelybe bevezetendők lesznek a kiszabott bírságok és az ezek összegének adott rendeltetés.

E könyv bármikor a munkaügyi miniszterium ellenőrző közegeinek rendelkezésére bocsátandók.

(Folytatjuk.)

Románia nehézvasipari kartellje

A különböző iparágak tömörülése kartellekbe és trösztökbe, nemcsak a külföldön halad előre, hanem az ipari fejlődésben visszamaradt kisebb államokban is.

Romániában is kezdetét vette az ipar koncentrációja és az egyes iparágak kartellbe tömörülnek, hogy azután is bekapcsolódhassanak a nemzetközi koncentrációkba is.

Lapjelentések szerint a legutóbbi időben történt tárgyalások után Romániában is megalkult a nehézvasipari üzemek kartellje. Mivel azonban a számbajövő vállalatok a külföldi tőke ellenőrzése alatt állanak, a végleges kartellalakításra vonatkozó megállapodás a Bécsben megtartandó középeurópai nehézvasipari konferencián lesz ratifikálva, amely konferencián a romániai kartell megbízottai is megjelennek.

Ezen a konferencián lesz megállapítva a termelés és a bevétel arányszáma. A kartell első feladatát már is az képezte, hogy megállapíttassék a betonvas, rudvas, hengerelt drót és a bádóg termelési arányszáma, ami a következőkben lett megállapítva: A gyéresi gyár 1200 vagon betonvas mennyiséget gyárt; a Goldenberg-fivérek gyára 700 vagon és a resicai üzem 300 vagon betonvasat termel. Rudvasból termel: Resica: 4000 vagon; Titán: 1600 vagon és a Goldenberg-fivérek cég 300 vagon. A jövőben hengerelt huzalt csak a gyéresi üzem állíthat elő, bádoglemezeket pedig csak a titáni üzem. A resicai üzem pedig kizárólagos jogot nyert vasuti anyag gyártására.

A betonvas áráként a resicai árák az irányadók.

A kartell azonban nemcsak a termelés árnyát és az árat állapította meg, hanem a belföldi piacot is felosztotta. Így például a gyéresi üzemnek jutott az erdélyi és moldovai terület; a Goldenberg-fivérek üzemének részére Bukarest és környéke és a Resica Bánát területét kapta meg.

A nagyiparnak ez a koncentrációja nagyjelentőségű az ország gazdasági helyzetére és különösen a nehézasiparban dolgozó munkások munka- és bérvizonyait illetően. Mert, bármennyire is fogadkoznak a kartell urai, hogy nem akarnak áremelést eszközölni, az eddigi tapasztalatok alapján ez az ígért nem tekinthető komolynak. Az egymásközötti verseny kialakulásával, valamint a romániai kartell becsatlakozása a közép-európai kartellbe, valamint a külföldi termelési kvóta meghatározása, minden akadályt elhárított az áremelés útjából.

A nehézasipari kartell megalakulása árpolitikájával az egész vonalon változást fog előidézni és nagy befolyást fog gyakorolni az ezen üzemekben foglalkoztatott munkások munka- és bérvizonyaira. A kartell arra fog törekedni, hogy egységes bérpolitikát folytasson az érdekelt üzemekben, amely természetesen nem lesz kedvező a munkásságra.

Új és alacsony akkordberek mellett a munkásokat még nagyobb erőfeszítésre kényszerítik, amint az már megtörtént egyes hengerműveknél. Az üzemeket racionalizálni fogják, ami nagy tömegek elbocsájtását vonja maga után, egyszerűen a munkások kizsákmányolása Romániában is fokozottabb méreteket vesz.

Ez az újabb fejlődési folyamata a romániai nehézasiparnak, nem akadályozhatja meg a munkásságot feladatai követésében. Ellenkezőleg. A munkásság még inkább lesz ráutalva, hogy ezen új szervezettel szemben ellentállás kifejtése céljából védő és harci módszereit erősítse, hogy ez a fejlődési folyamat ne a munkásság kárára történjék.

A munkásság kényszerítve lesz még nagyobb energiával kiépíteni szakszervezeteit és a romániai nehézasipari munkásság szorosabb együttműködését biztosítani, mert csupán ebben az esetben lesz a munkásság abban a helyzetben, hogy a kizsákmányolását és jogfosztottságát megakadályozza.

A világ szakszervezeti mozgalma számokban

Az amszterdami Internacionálé folyóirata behatóan foglalkozik az egész világ szakszervezeti mozgalmaival és tanulságos tájékoztatást nyújt a különböző szakszervezeti irányok erőviszonyairól, amelyekről számadatokat is nyújt. Az érdekes áttekintés főbb adatai a következők:

1925 január 1-én a világ szakszervezeti mozgalmára vonatkozó statisztika 46 országot ölel fel 36,062.711 szakszervezeti taggal.

1928 január 1-én már 62 ország szerepel a kimutatásban 46,187.060 taggal. A szakszervezeti mozgalom tehát az egész világon uralgó gazdasági válság és óriási munkanélküliség ellenére ténylegesen megerősödött.

Az Amszterdami Szakszervezeti Internacionáléhoz tartozott 1928 január 1-én 47 ország 19,377.448 taggal.

A Kommunista Szakszervezeti Internacionáléhoz tartozott 17 ország 13,760.464 taggal.

A felekezeti alapon álló irányzathoz tartozott 15 ország 2,112.109 taggal.

A szindikalista irányzathoz tartozott 12 ország 471.439 taggal.

A különféle szervezetekhez tartozott 32 ország 8,442.887 taggal.

Az egyes szakszervezeti irányok százalékszámja így alakult ki:

Amszterdami irányzat	49.1%
Kommunista	20.3
Felekezeti	5.9
Szindikalista	1.3
Különféle	23.4

A kommunisták által kimutatott taglétszám nagysága arra vezethető vissza, hogy Moszkva hárommillió kínai szakszervezeti tagságot is olyanok mutat ki, mint amely a kommunista internacionáléhoz tartozik. De még ezzel a mesterkélt taglétszámmal is jóval mögötte marad az amszterdami irányzathoz tartozó taglétszámnak, melynek százalékaránya egyenlő az összes többi irányzatok arányszámával.

Az üvegyipar poklából

Mikor a burzsoánó budoárjának kristályos üvegdiszein gyönyörködik s amikor a burzsoá urak és hölgyek a pezsgős dáridók közepette földhözverik a poharakat, üvegeket, bizonyára nem gondolnak arra, hogy egy-egy ilyen diszhez, pohárhoz vagy egyéb, üvegből készült tárgyhoz mennyi veríték és mennyi könny és éhség tapad. Mert az üvegyártás a leggyilkóbb iparág és mégis a legrosszabbul fizetett.

A munkások állandóan rossz és egészségtelen levegőben dolgoznak. Az olvasztókemencék hőisége 1000—1400 fok. És ilyen pokoli hőség közvetlenségében készítik az iparcikkeket. Ruhátlanul állnak az olvasztókemence mellett és egy 100—120 centiméter hosszú üvegfúvócsővel a kezükben, annak egyik végére felveszik az olvasztott anyagot, másik végét szájukba véve, formákba fújják az anyagot. A tüdejük valóságos gépimunkát végez s ezért van az, hogy az üvegfúvók legnagyobb százaléka tüdőbajban pusztul el fiatal korában, mert ebben az iparágban az átlagos életkor 36 év. Bámulatos, hogy a modern technika hatalmas korszakában az üvegyártás még mindig az emberi tüdő terméke.

És ezek a proletárpáriák ezért az egészséget romboló munkájuk ellenében mindössze 140—250 lej keresnek naponta ott, ahol szervezetségük által ennyit ki tudtak vinni, de ahol szervezetlenek, ennél sokkal kisebb a keresetük. Holott amikor a ledolgozott nyolcóra után a szabadlevegőre kerülnek, valósággal fulladozik az irtóztató melegben átfőtt és a fuvásban kitágult tüdőroncsuk.

Érdekes eset történt legutóbb a tordai üvegyárban, amelyet Ileana hercegnő látogatott meg kíséretével. Amikor az olvasztóműhelybe léptek, megdöbbenve hátráltak ki a fojtogató hőség elől. Az egyik őrnagy azonban végigjárta a műhelytermet s megkérdezett több munkást, hogy mennyit keresnek. Amikor azt hallotta, hogy 140—250 lej naponta, megrendülve jelentette ki: „ez valóságos éhbér és én nem volnék hajlandó ezt a munkát végezni semmiféle kincsért. Ez a munka nincsen megfizetve.”

Ez a helyzet Tordán, ahol a munkásság megvan szervezve. De ezenkívül még 38 üvegyár van az országban, összesen ötezer munkással, akiknek nagyrésze szervezetlen és ezért még sokkal rosszabb helyzetben van, mint a tordai munkásság. Ezek közé tartozik a medgyesi két üvegyár, melyeknek egyike tábla-üveget, másika fújtüveget gyárt s ahol a munkások még alacsonyabb éhberek mellett dolgoznak 10—12 órát naponta. A táblaüvegyárban nap-nap után történnek olyan súlyos balesetek, hogy a pénztári orvosok is megdöbbennek annak a lelkiismeretlen üzemberendezésnek látván, melynek annyi balesetes áldozata van. Mindezek dacára az illetékes munkafelügyelőség részéről semmi sem történik a balesetek elhárítása érdekében. S nem is fog történni, amíg a munkásság nem szervezkedik, mert addig mindig védtelen kiszolgáltatottja a tökéletes kizsákmányolóknak.

Az üvegyipari munkások külföldön megvannak szervezve, van nemzetközi titkárságuk, amelynek keretében 78.000 üvegyipari munkás van megszervezve és ez a nemzetközi titkárság arra törekedik, hogy nemzetközi egyezményekben szabályoztassék az üvegyipari munkásság munka- és kereseti viszonyai, amellyel, hogy a szervezetek az országok keretében is a munkásság helyzetjavítására törekednek és eléggé szép eredményeket érnek el.

Ha a romániai üvegyipari munkásság is ezt a példát követi és szervezkedik, akkor itt is meg fog javulni a helyzete.

Gyógykezelés helyett gorombaság és baksis. Ferdinándon a betegsegélyző orvosa: dr. Teil, hivatásához legkevésbé sem illő embertelenséggel, brutálisan bánik a hozzá fordulni kényszerült betegekkel. Ha pedig beteg családtagokhoz hívják ki, akkor külön díjazást kér. Figyelmeztetjük az orvos urat, hogy brutalitással nem lehet gyógyítani a betegeket és a jogtalan pénzköveteléssel a pénztári szabályzatba ütköző cselekedetet követ el. Helyesebb lenne, ha az orvos ur azzal a jóindulattal kezelné a betegeket, amely kötelessége, egyrészt hivatásánál fogva, másrészt, mert a tagok járulékaiból lesz amugy is fizetve az orvos ur.

A szakmozgalomról

Ha szaklapjaink sorozatos mozgalmi cikkeit végignézzük, csaknem mindenütt a kollektív-szerződés-kötések harcival találkozunk. És ez a kollektív-szerződés körüli harc tiszta tükörképét adja annak, hogy a szerződés-kötés a mozgalomnak egyik legfontosabb alkotórészét képezi. Ha figyelembe vesszük, hogy szövetségünk célkitűzéseinek megvalósítását ezuton kívánja első helyen és elsőrangú kérdésként elérni, hogy az emberi munkaerő kizsákmányolását megszüntesse, e nagyjelentőségű harcainknál visszapillantást kell tegyünk az akadályokként előálló anomáliák meglátására azért, hogy a jövőbeni harcainknál, az előbb szerzett tapasztalatainkat érvényesen használhassuk.

Számtalan esetben láthatjuk, hogy a kollektív-szerződések megkötése alkalmával sokszor hónapos éhség közepette vívott harcok árán — a munkásszolidaritás és anyagi felkészültséghez mérten — jobb vagy rosszabb szerződést köt a szervezett ipari munkásság. De minden esetben tapasztaljuk, hogy a harcban álló munkások reális erőviszonyai párhuzamosak a kötött szerződések lényegével.

Számtalanszor meggyőződhetünk arról is, hogy ahol jól kiépített szervezeteink nincsenek, a munkások szervezeten tömegei ilyen harcok alkalmával lelkesen lépnek be szervezetünkbe és a harc leforgása alatt többé-kevésbé meg is állják a helyüket a mozgalom eredményének érdekében, de a mozgalom befejezése után a kevésbé öntudatos munkástársainkból, öntudat hiányában, kihál a szervezet iránti érdeklődés és a nehéz áldozatok árán kivívott eredmények megtartásáért már nem tudnak fölsorakozni és a mozgalom alatt hozott áldozatok eredménye csaknem teljesen elmarad.

Ha kevésbé öntudatos munkástársaink tisztában volnának azzal, hogy nemcsak az a cél, hogy munkafeltételeinket papíron lássuk biztosítva, mert a kapitalisták sok esetben ha a harcok kényszerítő hatása alatt kényszerültek is valamilyen anyagi vagy elvi előnyöket adni, telhetetlen kapzsiságukban látva, hogy a munkások a már szerződésben is biztosított javukat nem tudják kikövetelni, csak annyit ad meg belőle, amennyit éppen akar. Már pedig ők soha sem akarnak többet adni, mint amennyit muszály.

Ha tudnák öntudat nélküli szaktársaink, hogy a szerződésért folytatott küzdelem előnyei csak a megkötés után következnek s hogy azt megkaphassuk, minden pillanatban harcra készen kell érte álljunk azért, hogy a burzsoázia telhetetlen és határt nem ismerő kapzsiságának fékezhetetlen ambícióit összetörhessük. Ha ezt tudnák kevésbé öntudatos szaktársaink, bizonyára velünk maradnának szakszervezetünkben.

Nekünk, öntudatos szervezett munkásoknak pedig célunk, hogy ezt minden munkástársunk megértse, miszerint szervezetünkre folytatólagosan szükségünk van és célunk, hogy kevésbé tudatos szaktársaink is megtudják, hogy reális erőviszonyaink összetartásunkban és anyagi felkészültségünkben rejlik.

Hogy ezt munkástársunk megérthessék, csak úgy érhetjük el, ha minden öntudatos szervezett munkás meggyőzi, felvilágosítja, kioktatja a még ezt nem értő munkástársát.

Ha ezt minden öntudatos szervezett munkás lelkiismeretesen megteszi, egész bizonyosak lehetünk, hogy nemcsak eredményesebb bérharcaink lesznek, hanem a megkötött szerződéseink eredménye sem fog elmaradni.

Taggyűlés Nadrágon. A nadrági csoportunk június 19-én tartott taggyűlést Radu szaktárs elnöklétével. Defranz szaktárs a nadrági üzemekben uralgó viszonyokat vázolta, rámutatott arra, hogy az üzem vezetősége mindenképpen megakarja akadályozni a munkásokat szervezeti ténykedésükben. A munkásokat az irodába hívják, ahol ki kell jelenteniük, hogy a szervezetből kilépnek és az igazgatóság azt követeli tőlük, hogy előtűk szakítsák szét tagsági könyveiket. Bratfalean elvtárs, a következő szónok, a munkások általános helyzetét ismertette. A nadrági üzemek tulajdonosai — mondotta —, ha a munkások több bért követelnének, mindig arra hivatkoznak, hogy az üzemek nagyon rosszul jövedelmeznek. Ezzel szemben az igazság az, hogy a múlt évben Auschutt urak 63 millió lej tiszta nyereséget vágtak zsebre, amit a munkások kizsákmányolásából gyűjtöttek össze. Ebből is az látszik, hogy a munkásságnak szervezkedni kell és az igazgatóság minden terrorja ellenére is ki kell tartani a szervezet mellett, mert csak így lesz lehetséges a viszonyoknak megfelelő kollektív-szerződést kötni. A taggyűlés a szervezet életésével ért véget.

BÉRMOZGALOM

Bérmozgalmainkról a következőkben számolunk be:

Az egyes üzemekben lejárt kollektív szerződésekkel kapcsolatban szaktársaink arra törekednek, hogy kereseti viszonyait némileg arányba hozzák a nagy drágasággal és emellett szociálpolitikai téren is előrehaladást érjenek el. Ezek a természetes törekvések azonban kiváltják a reakciós romániai tökések ellenállását, akik konok következetességgel akarják a munkásságot elzárni a jobb jövő elől.

Dicsőszentmárton

A nitrogéngyárban dolgozó munkásság kollektív szerződése július 1-én lejárt és a munkásság a megállapított időben a szerződést fölmondotta. Az új szerződés megkötésével kapcsolatban a következő követeléseket támasztja a munkásság: 1. A jelen munkabérek 10 százalékos emelése. 2. A fizetett szabadság; a hadgyakorlatra való bevonulás és a munkás elhalálása esetén a munkásság szerződéséről szóló törvénynek fentiekre vonatkozó rendelkezésének szigorú betartása. 3. A gyári konzum árainak kikapcsolása a bérrevízió alkalmával. 4. Elbocsátások alkalmával azok a munkások, akik tíz évnél hosszabb idő óta vannak alkalmazva, végkielégítést kapjanak. 5. Akkordárak revíziója és a természetbeni lakás pótlására kifizetett lakbérek emelése. 6. A büntetések kirovásánál a bizalmiak bevonása.

A követeléseket indokolttá teszik a következő okok: A drágaság állandó emelkedése állandóan csökkenti a munkásság életstandardját. Ez természetesen káros kihatással van a munkás egész életére. Hogy valamelyes arányt el lehessen érni, szükséges a jelen bérek 10 százalékos emelése, ami eléggé méltányos követelés.

A munkásság szerződéséről szóló törvény mint minimumot biztosítja a munkásságnak a fizetett szabadságot, a hadgyakorlatra való bevonulás idejének megtérítését és a munkás elhalálása esetén járó anyagi támogatást. Tekintettel arra, hogy ezek amugyis minimális megállapítások, legalább ezeknek betartása legyen kötelező, ha már törvényben vannak biztosítva.

A kollektív szerződés előírja az időközönkénti bérrevíziót. Ilyen alkalommal az igazgatóság a tulajdonát képező konzumban érvényes árakat veszi figyelembe. A tapasztalat azt bizonyította, hogy a revízió esedékessége idején az igazgatóság az árakat redukálja, hogy azután a bérrevízió megtörténte után tetemesen emelje az árakat. Ez az eljárás súlyos anyagi veszteséget jelent a munkásságra, amely követeli, hogy a jövőben a piaci és kereskedelmi árak vétesse-nek figyelembe a bérrevíziók alkalmával.

Nagyon sok esetben történik meg, hogy a gyár olyan munkásokat bocsájt el, akik hosszú éveken keresztül álltak a gyár kötelékében. Hogy az ilyen munkások ellenszolgáltatást kapjanak azért a sok profitért, amit belőlük a vállalat kisajtol, méltányos, hogy tízévi alkalmaztatás után végkielégítést kapjanak.

A jelen akkordárak és lakbérek nem felelnek meg a jelen megélhetési viszonyoknak és azért ezeknek revíziója létérdek a munkásság szempontjából.

A büntetések olyan mérveket öltenek, melyek a munkásságot keresetének tetemes részétől fosztják meg. A kollektív szerződés szerint a büntetés maximuma 50 lej és ez az összeg is a szakszervezet könyvtáralap javára fordítandó. A gyár Maniu nevű új igazgatója azonban tul-teszi magát a szerződés rendelkezéseire és bevezette azt a rendszert, hogy büntetés címén a prémium keresetétől fosztja meg a munkásságot. Az ebből befolyó összeg a gyár vagyonát gyarapítja és Maniu gondoskodik arról, hogy a büntetések mentől gyakoribbak legyenek. Ez a rendszer havonta több ezer lejjel károsítja meg a munkásságot a gyár javára. Ezért azt az igazságos megoldást követeli a munkásság, hogy a jövőben a büntetések kirovása ne történjék önkényesen, hanem a bizalmiak bevonásával.

Szatmár

Az Unió-gyár munkásai fölmondották a lejárt kollektív szerződést és mozgalmat indítottak, hogy az új szerződésben jobb munkaviszonyokat és munkabéreket biztosíthassanak maguknak. E gyárban ugyanis nagyon rosszak a munkafeltételek és szégyenletesen alacsonyak a munka-

bérek, amelyek nem haladják túl a 14—15 lej átlagos órabért. A munkások 25—30 százalékos béremelést követelnek. Kétségtelen, hogy a szatmári munkásviszonyok ilyen leromlásának oka az egységes szervezettel bomlasztó munkájának tudható be, ami arra vezetett, hogy a szatmári munkásság évek óta semmit sem tehetett ez áldatlan viszonyok megjavítására. A forradalmi frázisok nem hogy nem javítottak, ellenkezőleg állandóan rosszabbították a helyzetet.

Hogy az egységesek milyen egyetértésben dolgoztak a gyárvezetőséggel, ennek érdekes bizonyítéka az alábbi eset: Amikor a munkásság öntudatosabb része újlag az amszterdami irányzat alapján kezdte felépíteni szervezetét, a gyár Szabó nevű igazgatója megfenyegette az egységesek ellen agítáló bizalmi szaktársainkat: „ha nem hagyják békében a szegény egységeket, akkor kénytelen leszek önökkel szemben a legmesszebbmenő eszközökhöz folyamodni.” Mi elhiszük, hogy az igazgató ur nagyon fél attól, hogy a munkásság teljes egészében ott hagyja az egységeket, ami az igazgató urakat és részvényeseket megfosztaná a túlfokozott kizsákmányolás eredményétől. De ennek a tökések-bolszeviki egység-frontnak mégis csak vége szakad, mert az Unio munkásai kezdik belátni, hogy jobb volt a helyzetük, amikor az amszterdami irányzatú szakszervezet tagjai voltak és már mind nagyobb számban tömörülnek újlag e szervezet keretébe.

Zernest

A zernesti cellulozegyár munkásai is bérmozgalmában vannak, kollektív szerződés megkötése érdekében. Másfél év óta ez az első alkalom, hogy a munkásság ilyen erőfeszítésre képes. Zernesten jól kiépített szervezet volt, amikor 1928 februárjában a munkásság sztrájkba lépett, mert az igazgatóság a béreket akarta redukálni. A sztrájk négy hétig tartott és a liberális igazgatók által kirendelt csendőrszuro-nyok terrorja következtében összeomlott és 160 munkás elbocsátásával végződött. Ezenkívül az igazgatóság annyira üldözte a szakszervezetet, hogy az üldöztetés következtében a szervezet lassanként elerőtlenedett. Ezt a kampányt a munkásság ellen Ionica igazgató vezette, aki mint liberális szenátor nagy hatalommal rendelkezett. Segítőitársai voltak: Krebs és Pfaff igazgatók. Erről az utóbbi urról tudni kell azt, hogy mint lakatos dolgozott a magyar imperium alatt, amikor a munkások még kevésbé voltak megszervezve. Azért lett belőle igazgató, mert arra a szégyenletes szerepre vállalkozott, hogy bérmozgalmak alkalmával sztrájkőröket toborzott. Azután Csehszlovákiába került már hajcsári minőségben, ahonnan azonban a munkásság elzavarta, így került igazgatói minőségben Zernestre, ahol folytatja a régi mesterségét, amihez a legjobban ért a munkások bérmozgalmait letörni.

*

Amint lapzártakor értesülünk, a munkaügyi inspektor hosszas huza-vona után a békéltető tárgyalást összehívta. A tárgyaláson azonban eredményre nem lehetett jutni, mert az igazgatóság ridegen elzárkózott a megegyezés lehetőség elől. A munkásság mégsem veszítette el igazsága és szervezetében vetett bizalmát, hanem fokozott erővel kezd szervezete kiépítéséhez és alkalmas pillanatban ki fogja harcolni jogait.

Sztrájkba léptek a kolozsvári „Archimedes” mérleggyár munkásai

Az Archimedes mérleggyár munkásai helyzetük javításáért bérmozgalmat indítottak. E gyárban már évek óta egyetlen bani javítást sem kaptak a munkások, amire példa, hogy a 8—9 lejes órabérek nem mennek ritkaság számba még szakmunkások részére sem. A nem szakmunkások órábérére még szomorubb képet mutat, valamint a gyár tisztviselői és műveztői karának fizetése is csak éhbérnek nevezhető.

A műhelyviszonyok, a munkásokkal való érintkezési mód szintén a rendszertelenség bélyegét viseli magán. Ez az állapot nagyon konveniót a gyár kapzsi urainak s csak természetes dolog, hogy a kollektív szerződés kötéséről, ami megszüntetné azokat a szégyen-tes állapotokat, hallani sem akartak, hanem ehelyett szörnyű módon hangoztatták, amit hasonló esetekben a többi kapitalisták is, hogy inkább bezárják a gyárat, de szerződéses viszonyban a munkásokkal még sem lépnek. Ez a mumus már annyira megszokott, hogy még a legegyszerűbb munkást sem lehet ilyen bárgyusággal megfélemlíteni. Bizonyoság erre, hogy a gyár munkásai jogos követeléseikért egységes elhatározással sztrájkba léptek, hogy így kényszerítsék jobb belátásra a gyár elvakult urait.

A munkaügyi inspektor által összehívott békéltető tárgyaláson sem sikerült megegyezésre jutni, mert bár a sztrájk hatása alatt már engedékenyebb

hurokat pengettek az urak, de még sem tudtak teljesen lemondani az eddig követett határtalan kizsákmányoláson és egy emberségesebb munkafeltételt elfogadni, miért is a sztrájk tovább tart és a munkásság el van határozva addig harcolni, amíg becsületes megegyezést köthetnek. A munkássággal együtt harcolnak a gyár összes műveztői és tisztviselői is, akiket egyforma gazdasági érdekek fűznek össze. Az eddigi kitartás reményt nyújt, hogy a közös harc rövidesen eredményesen fog bevégeződni.

KÜLÖNFÉLÉK

Medgyesi csoportunk megalakulása. A medgyesi munkásság is áldozatul esett az egységeseknek. 1923 óta, hogy a vasmunkásszervezet elszakadt szövetségűktől, az e szakmában dolgozó munkások helyzete nagyon tragikus lett. A munkásság nem rendezhette helyzetét, mely mindinkább visszafejlődött. A medgyesi munkásság nem köthetett kollektív szerződést, munkafeltételei talán a legrosszabbak az egész országban, úgy, hogy teljesen ki van szolgáltatva a munkáltatók kénye-kedvének. A legtöbb gyárban most is 10—12 órát dolgoznak és az órabér 7—16 lej között váltakozik. Fizetett szabadság nincsen, 8 órai munkaidőről a munkáltatók hallani sem akarnak. Ez az évek óta tartó helyzet mégis csak gondolkodóba ejtette a munkásságot, amely végül is belátta, hogy ha az eddigi uton tovább halad, a végső pusztulásba kerül. Ezért a vas- és fémmunkások öntudatosabb része, szakítva az eddig követett irányzattal, megalakította az irányzatunkhoz tartozó szakszervezetet. A június 12-én megtartott alakuló gyűlésen a szövetség részéről Muntean központi titkár elvtárs jelent meg, aki ismertette az általános helyzetet s a szövetséghez tartozó szervezetek helyzetét. Többek föl-szólalása után a jelenlévők kimondták a csoport megalakulását és megválasztották a vezetőséget, mely megindítja az általános szervező munkát.

Taggyűlés Resicán. A június 12-én megtartott taggyűlés foglalkozott az igazgatóság által eszközölt munkáselbocsátásokkal és a vezetőség javaslatára elhatározta egy küldöttség kiküldését a kormányhoz az elbocsátások ügyében. A küldöttség a június 25-iki taggyűlésen számolt be kiküldetéséről. A gyűlést Staudt szaktárs nyitotta meg és egyúttal beszámolt a helyzetről. A delegációt fogadó miniszter ígéretet tett, hogy a kormány kifizeti a Resica-Műveknél fennálló tartozásait és új megrendelésekkel fogja ellátni, hogy az elbocsátott munkások visszavételére lehetőséget adjon. A felszólalók felhívták a munkásság figyelmét arra, hogy eredmény csak úgy lesz, ha fokozottabban mértékben támogatják a munkások a szakszervezetet és a szociáldemokrata pártot.

Felhívás. A lupeni csoport vezetősége felhívja összes hátralékos tagjait, hogy hátralékaikat 1929 augusztus hó 20-ig rendezzék, ellenkező esetben a tagok soraiból töröltenek. Ez alól kivételt csak azon esetek képeznek, akiknél különösebb akadályok, úgymint halálesetek, balesetek, vagy hosszabb betegség voltak.

Egyben a csoport vezetősége felszólítja összes tagjait, hogy tagsági könyveiket ellenőrzés végett július hó 20-ig a csoport vezetőségének szolgáltatassák be.

Kizárás. A lupeni csoport vezetősége az alapszabályok 10 § a értelmében Popa Alexandrut a tagok sorából kizárta.

Köszönetnyilvánítás. Pioka Péter szaktárs a 48.106 lej anyagi támogatásért és balesete alkalmával tanúsított részvételért ezúton mond köszönetet a zsilvölgyi munkástársaknak. Lonia, 1929 június hó.

Nyugtázások. A kaláni sztrájkoló munkások segélyezési céljára a következő csoportok gyűjtéseit folytatja be: A szövetséghez: Kolozsvár 10.000, Dicsőszentmárton 5100, Nagyvárad 1000, Nadrag 5000, Marosújvár 2500, Torda úveges 1500, Arad 5000, Brassó 2000, Boksa Romana 2623, Resica 5000, Szatmár 3075, Bukarest (tineretului) 610, Csernovicz 885, Giurgiu 280, Bukarest vasascsoport 2000, Lupény vasascsoport 40.000 lej, összesen: 86.573 lej.

A kaláni csoporthoz és a hunyadmegyei vasmunkás-titkársághoz: Lonyai vasmunkás csoport 2000, a parlamenti képviselők (Bukarest) 6500, Zsilvölgyi kerületi szaktanács 2050, Aninoszai bányász és vasascsoportoktól 15.376, Topleci vasmunkás csoport 3890, Nadrag 16.800, Ferdinánd 10.000, Petrilai vasmunkás csoport 1000, Petrosényi vasmunkás csoport 2000, Szbeni vasmunkásoktól 2400, Lupényi bányász-, építő- és vasascsoportoktól 5000, Resicai vasascsoport 33.000, Röhrich kereskedő elvtárs 1360, Petrilai vasmunkás csoport 2320, Vulkáni vasmunkás csoport 7500, Petrilai bányamunkás csoport 2100, Petrosényi vasmunkás csoport 3760 lej, összesen: 117.056 lej. Az összeggyűjtés eredménye: 203.629 lej.

Ugy a szövetség, mint a kaláni munkások nevében e helyen mondunk köszönetet fenti csoportok tagjainak anyagi támogatásukért.

Minden öntudatos munkás és munkásné előfizetője a

Munkás Ujságnak,

a romániai Szociáldemokrata Párt magyar nyelvű lapjának!

Felolós szerkesztő: Bartalis Sándor.

Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége

Gutenberg-könyvnyomda Cluj